

Konjunkturläget våren 2023

19 april 2023

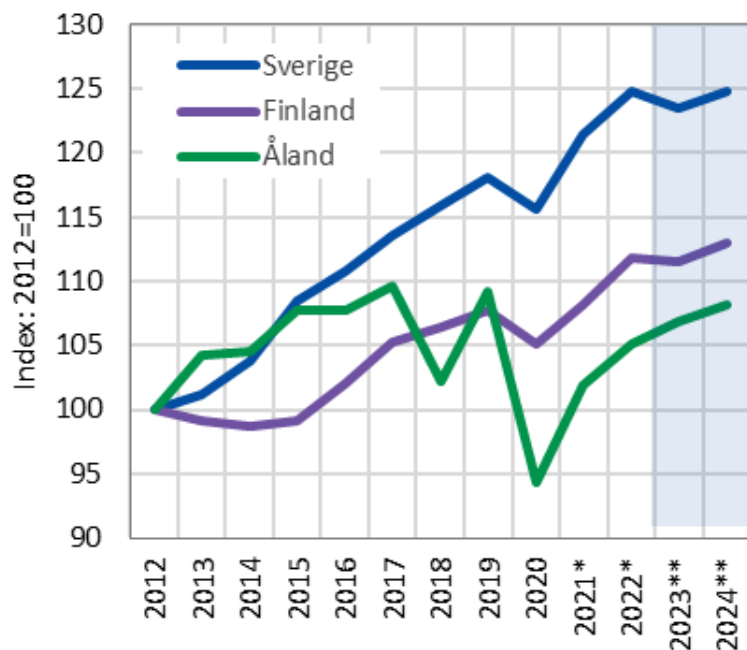
Internationellt

- Inflationen ett globalt problem, men skiljer sig delvis åt mellan t.ex. USA och Europa. Den fortsatta utvecklingen är helt beroende av hur väl man lyckas tygla inflationen.
- Inflationen och de stora räntehöjningar den föranlett pressar hushållen, särskilt i nordiska länder med en stor andel korta bindningstider.
- Energipriserna i Europa ökade inte lika mycket som befarat under vintern, vilket gjorde att den europeiska vintern blev bättre än väntat.
- Hushållen alltmer pressade, särskilt i nordiska länder med en stor andel rörliga lån.
- Hushållens pressade ekonomi och de höjda räntorna påverkar vissa branscher extra hårt under året, t.ex. byggbranschen.

ÅLAND

Positivare BNP-prognos än i höstas, men fortsatt svaga utsikter.

Figur. BNP-volymtillväxten 2012-2024 för Åland, Finland och Sverige. Volymindex, år 2012=100.

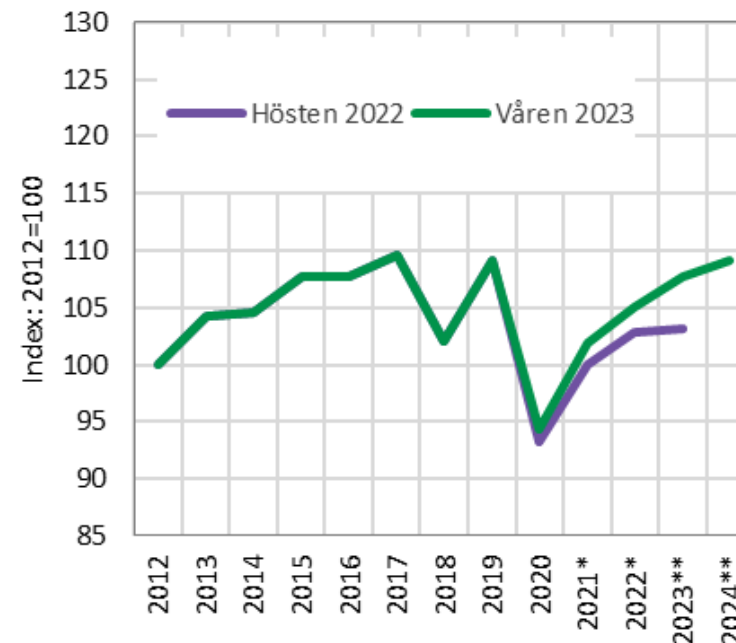

Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

*Preliminära beräkningar.

**Prognoser

Figur. BNP-volymtillväxten 2012-2024 för Åland, Vårens prognos jämfört med höstens.

Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

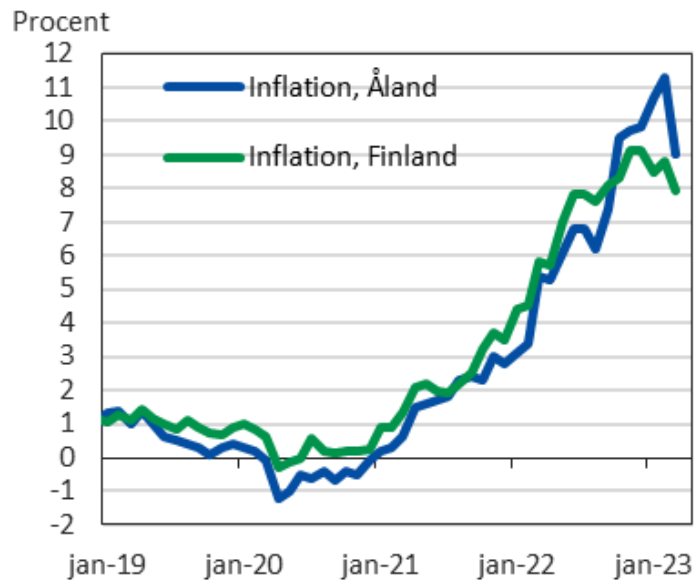
*Preliminära beräkningar.

**Prognoser

Inflationen på Åland följer generellt den finska.

- I början av året var den åländska inflationen högre än den finska, p.g.a. främst elpriser.
- Framöver väntas den åländska inflationen vara högre än den finska under 2023, p.g.a. räntekostnader, innan den finska och åländska ligger på samma nivå 2024.

Figur. Inflationen på Åland och i Finland, januari 2019 - mars 2023

Källa: ÅSUB, Statistikcentralen

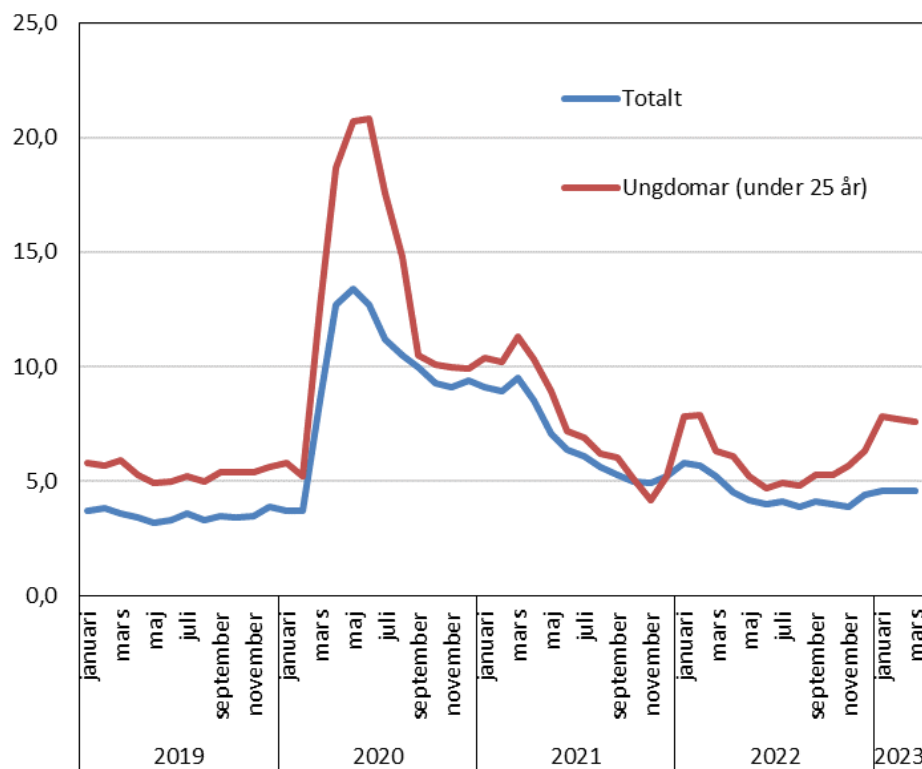
Figur. Underliggande inflation (KPI-inflation exkl. livsmedel och energi) på Åland och i Finland, januari 2019 - mars 2023

Källa: ÅSUB, Statistikcentralen

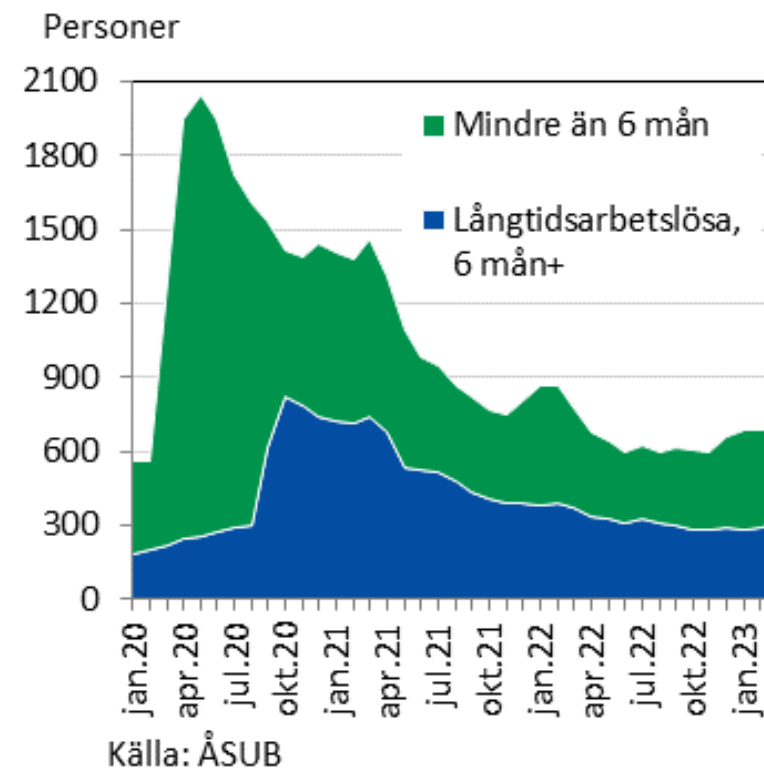
Återhämtningen på arbetsmarknaden är avstannad och arbetslösheten väntas under 2023 och 2024 ligga cirka 0,8 procentenheter över den förpandemiska nivån.

Figur. Relativ arbetslöshet januari 2019–mars 2023.

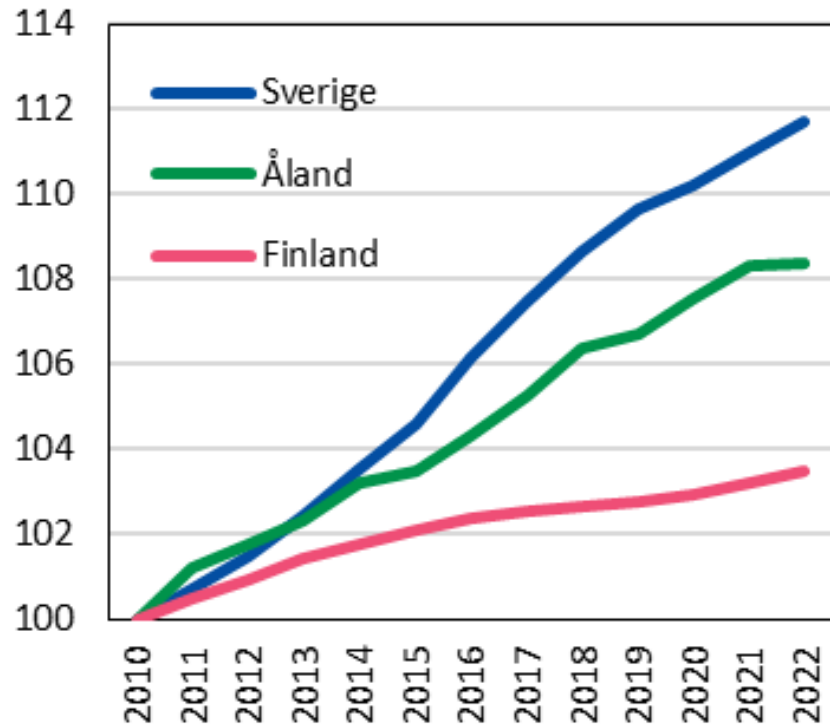
2022*: 5%
2023*: 4,5%

Figur. Antal arbetslösa efter arbetslöshetens längd, januari 2020 - mars 2023.

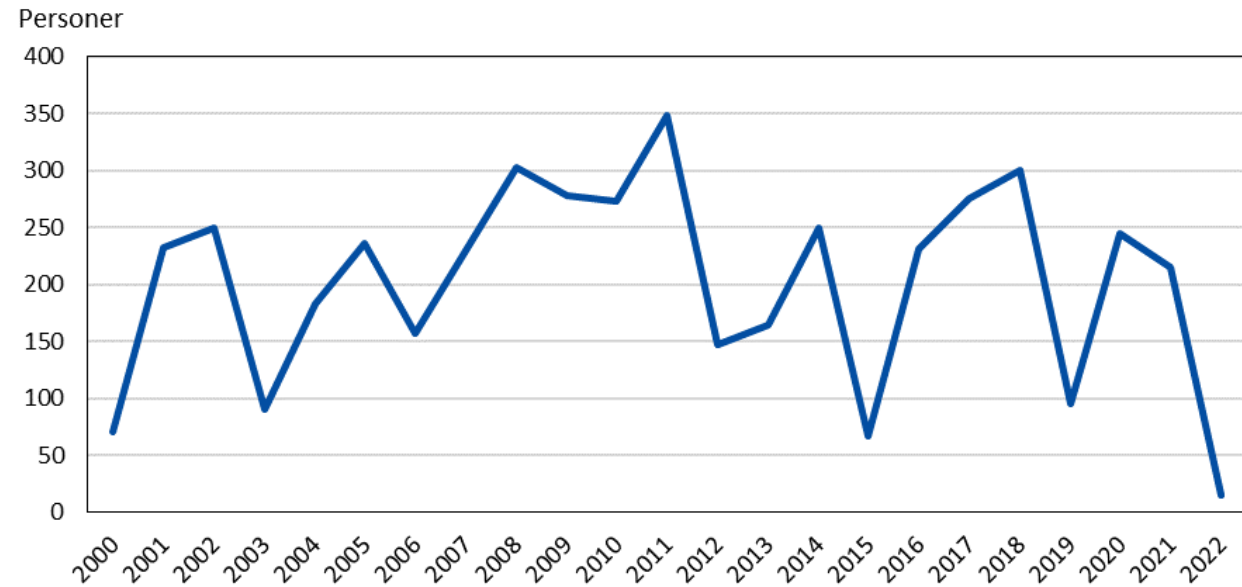
Befolkningsökningen 2022 var den svagaste på nästan 40 år, men "rekylar" har skett förr.

Figur. Befolkningsutveckling för Åland, Finland och Sverige 2010–2022. Antal invånare, index år 2010=100

Källa: ÅSUB, Statistikcentralen, SCB

Figur. Årlig befolkningsökning på Åland, 2000-2022 (antal personer).

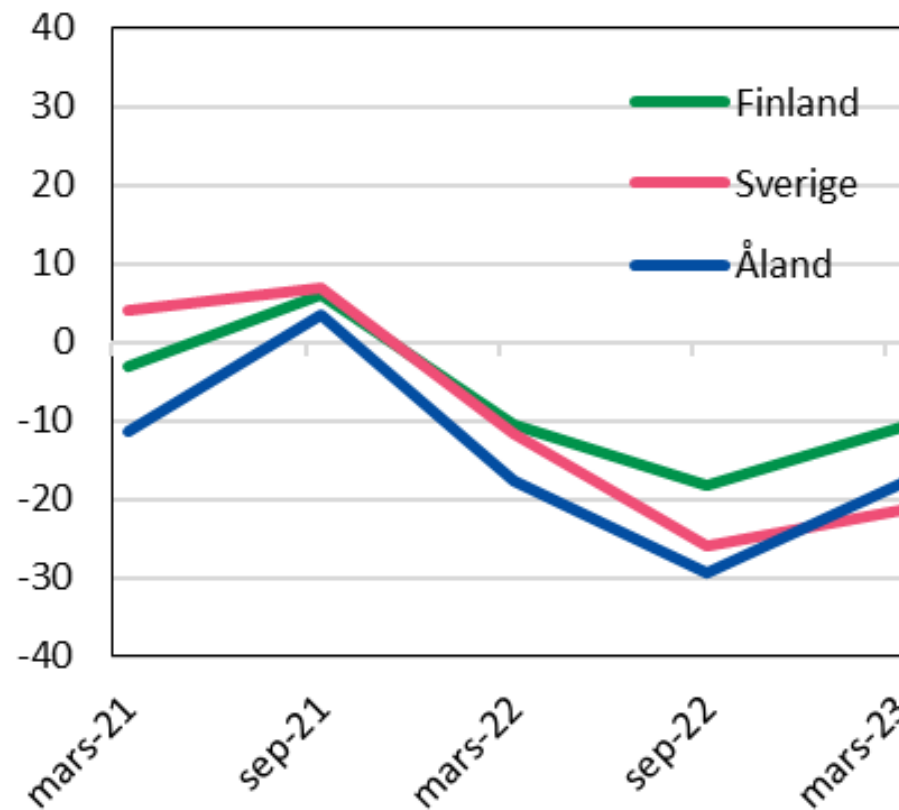

Källa: ÅSUB

Hushållen

Konsumentförtroendet har följt liknande utveckling på Åland som i Sverige och Finland sedan undersökningen infördes 2021.

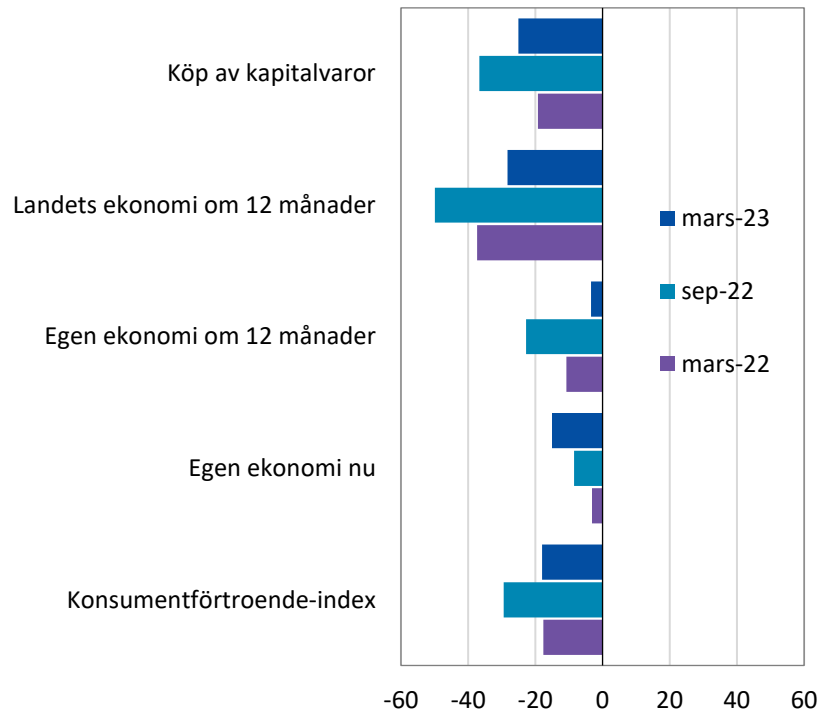
Figur. Konsumentförtroendeindex. Åland, Finland och Sverige, mars 2021-mars 2023.

Källa: ÅSUB, Eurostat

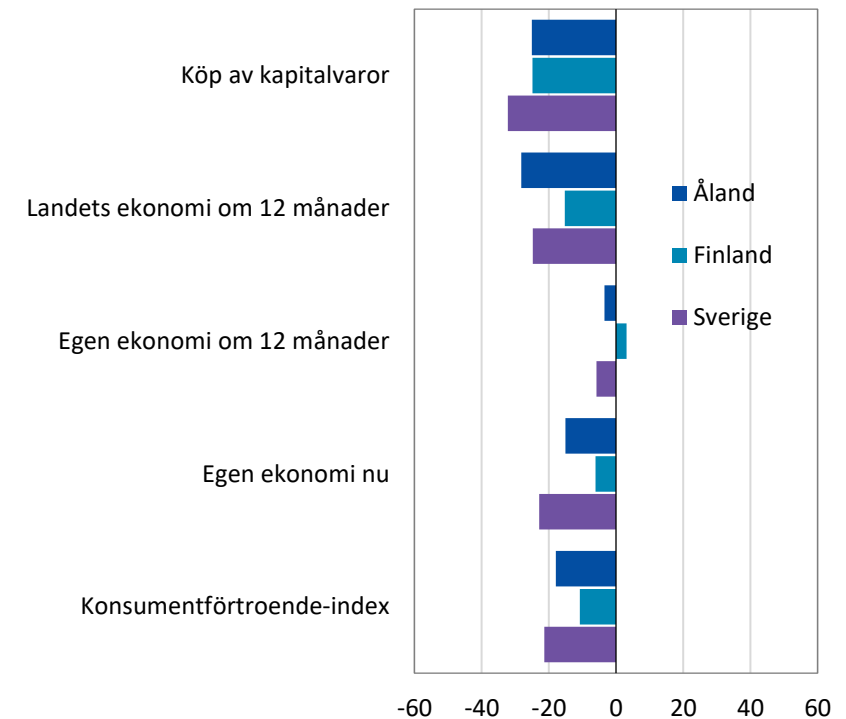
Konsumentförtroendet på Åland på samma nivå som förra våren. Synen på "egen ekonomi nu" har försvagats.

Figur. De åländska hushållens konsumentförtroendeindex och nettotal för delfrågorna. Våren 2023, hösten 2022 och våren 2022.

Källa: ÅSUB

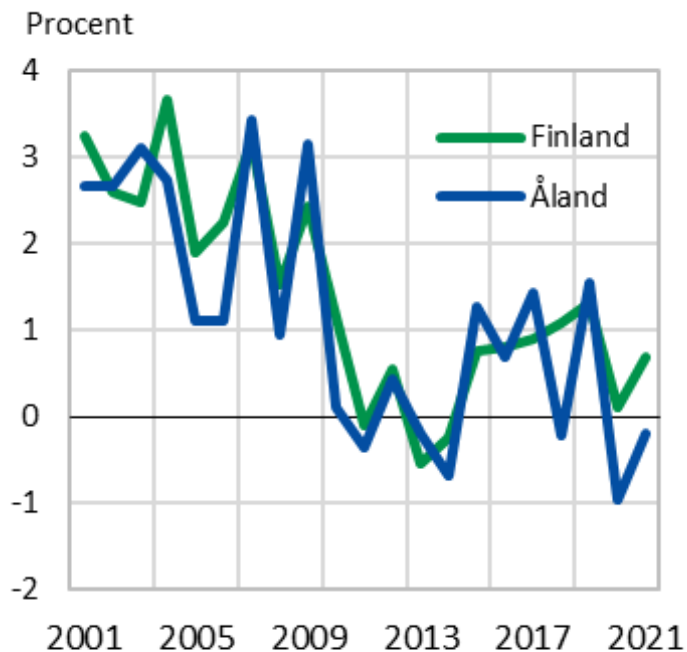
Figur. Konsumentförtroendeindex och nettotal för delfrågorna. Åland, Finland och Sverige, mars 2023.

Källa: ÅSUB, Eurostat

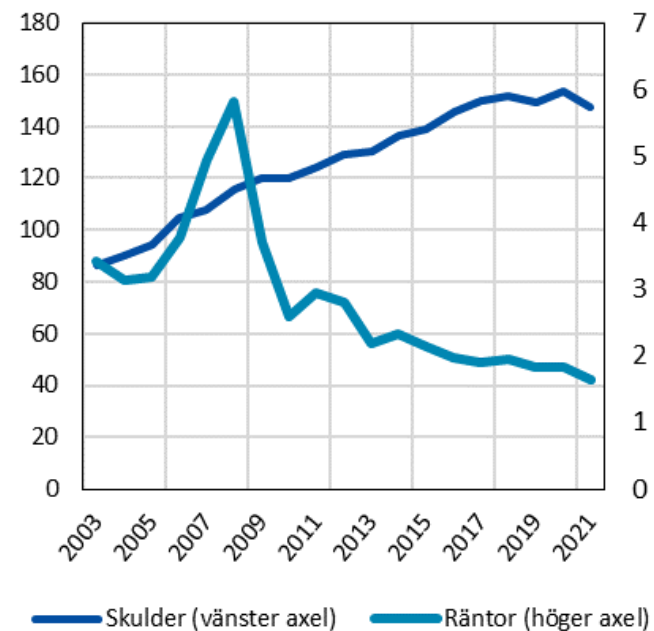
De åländska hushållens skuldsättning har ökat över tid – men räntekostnaderna har varit låga. I år väntas kraftigt ökade räntekostnader.

Figur. Hushållens disponibla penninginkomst per konsumtionsenhet, median, för Åland och Finland 2001–2021. Procentuell tillväxt, 2021 års penningvärde.

Källa: Statistikcentralen, egen beräkning.

Figur. Hushållens skulder och räntor som procentuell andel av disponibel inkomst, 2003 – 2021.

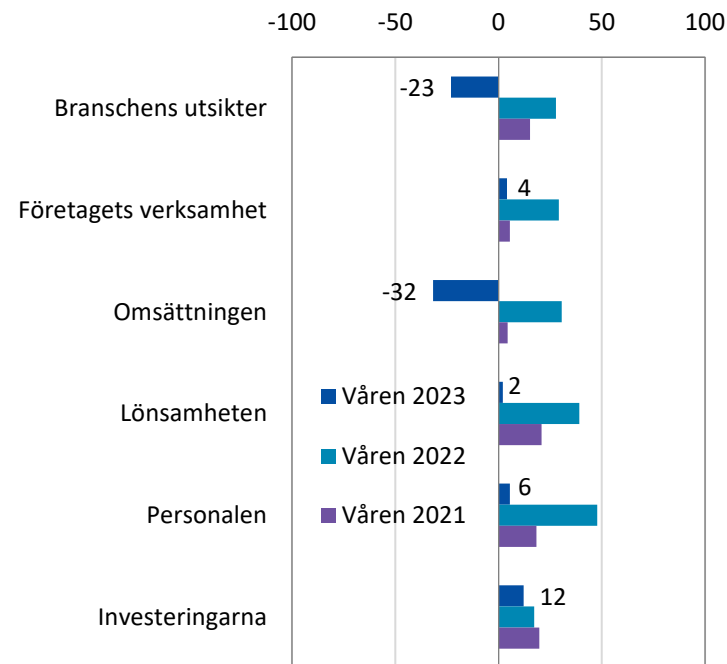

Källa: Statistikcentralen, egen bearbetning och prognos.

Näringslivets förväntningar

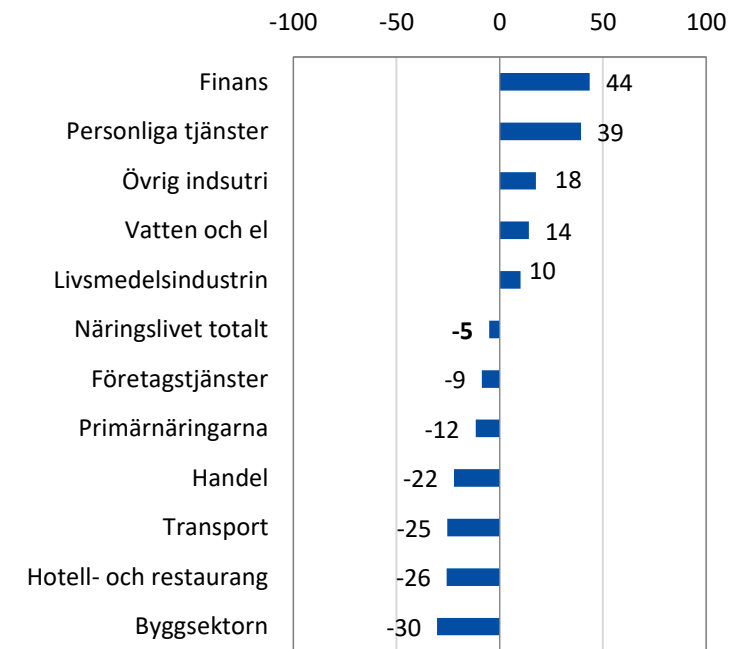
Konjunkturenkätens resultat indikerar försämrade branschutsikter och omsättningsförväntningar inom näringslivet – de flesta branschens totalindex backar från fjolårets mätningar.

Figur. Näringslivets förväntningarna 12 månader fram, 2021–2023

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

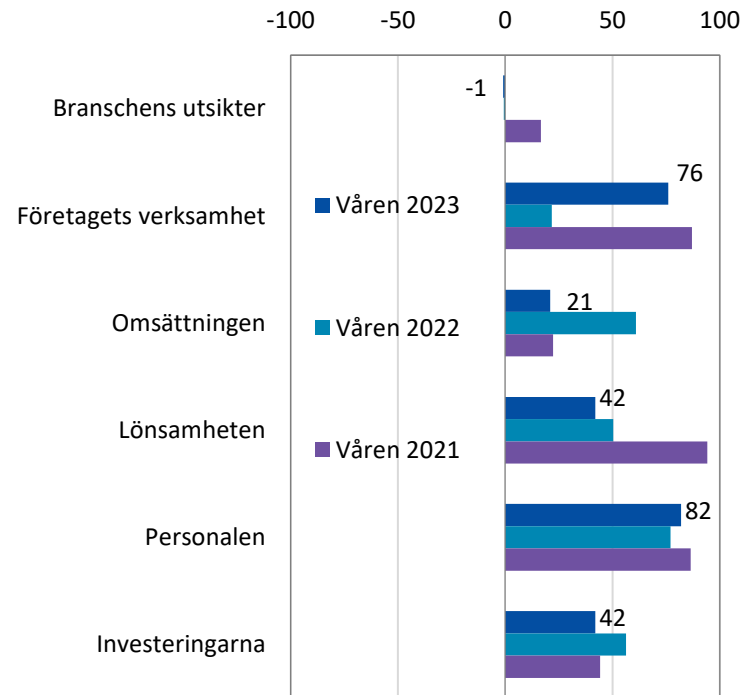
Figur. Branschvisa totalindex för framtidsbedömningar i konjunkturbarometern våren 2023

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

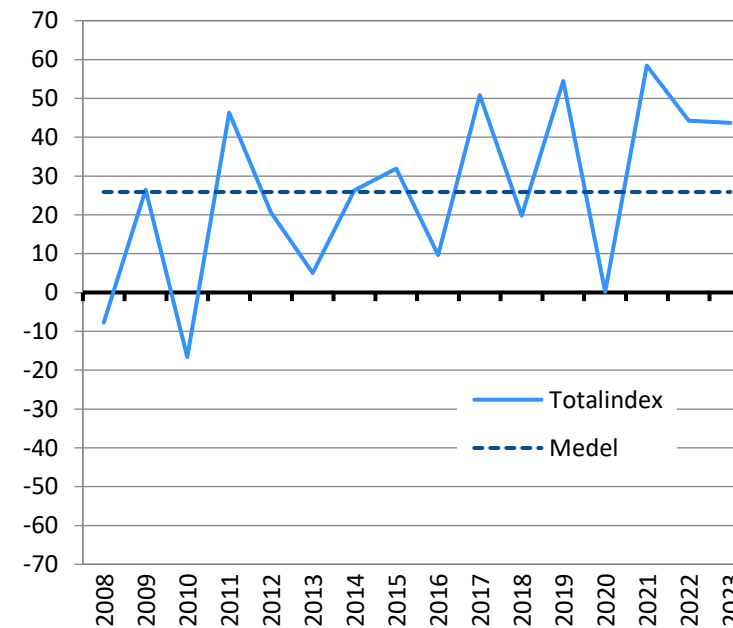
Finansbranschen fortsättningsvis optimistisk.

Figur. Förväntningarna inom bank och försäkring

Källa: ÅSUBs konjunktürenkäter

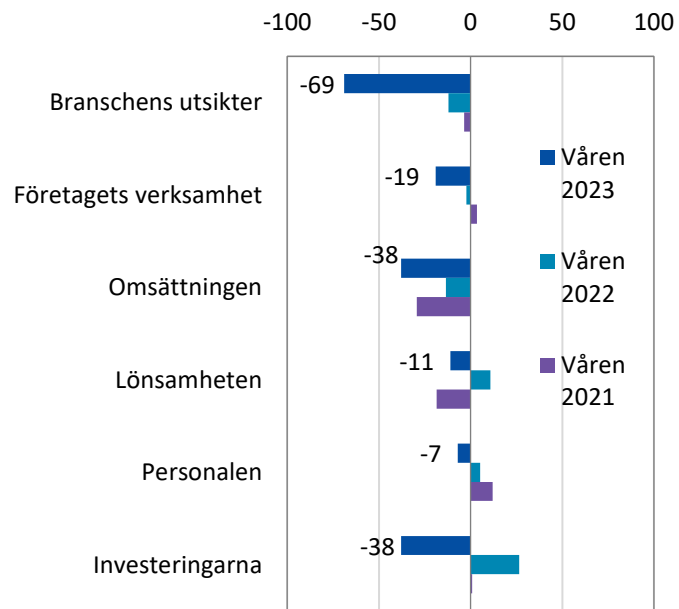
Figur. Totalindex för bank- och försäkring, 2008 - 2023.

Källa: ÅSUBs konjunktürenkäter

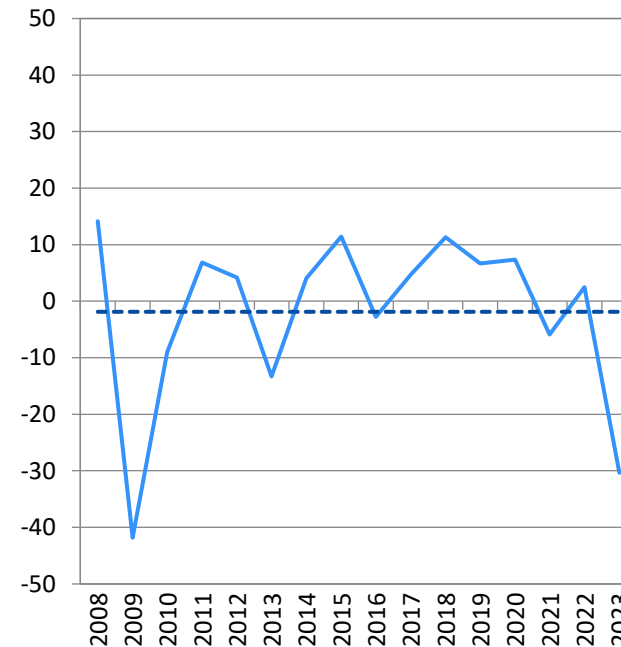
Särskilt svaga förväntningar inom byggbranschen.

Figur. Förväntningarna inom byggbranschen

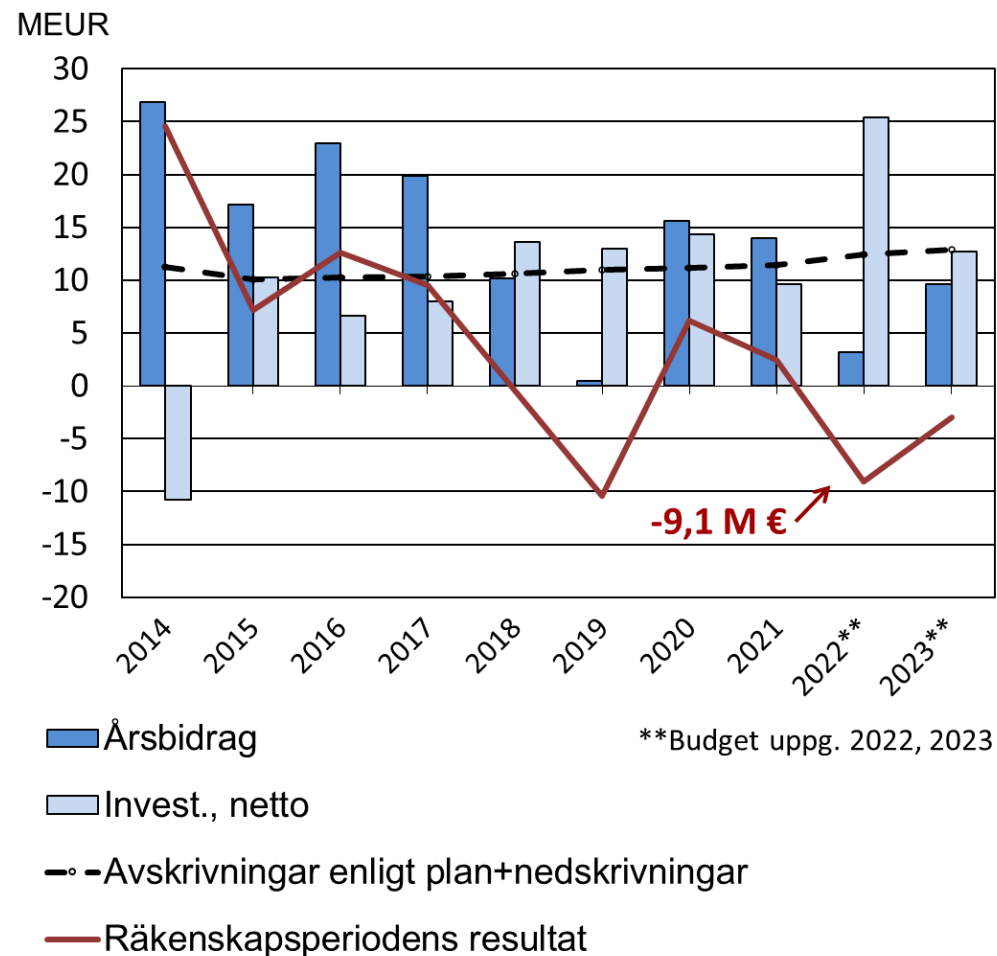
Källa: ÅSUBs konjunktrenkäter

Figur. Totalindex för byggbranschen 2008 - 2023

Offentlig sektor

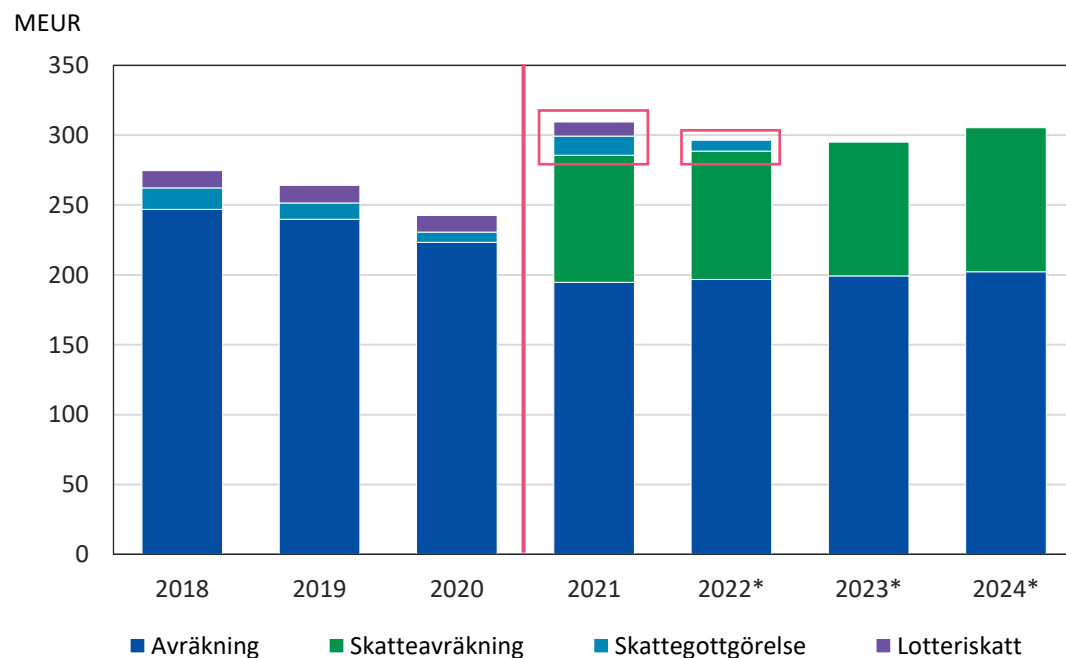
Kommunernas ekonomi

- Fortsatt svagt resultat för kommunerna (obs budget 2022, 2023)
- Kommunalskatten ökade långsammare på Åland än i övriga landet 2022.
- Pensionsinkomsterna ökar snabbare på Åland än i landet som helhet.
- Fortsatt tillväxt i kommunalskatten 2023, 2024 (lönejusteringar, ökad sysselsättning) och även i fastighetsskatterna.
- Kommunernas andel av samfundsskatterna sjönk i år med 9,85 %-enheter och sjunker 2024 med ytterligare 0,22 %-enheter

Inkomster för landskapet Åland

Figur. Utvecklingen av avräkningen, skattegottgörelsen, skatteavräkningen och lotteriskatten (miljoner EUR, löpande priser), 2018–2024*

Källa: ÅSUB. Egna beräkningar.

*Prognoser

Not: Blocket för lotteriskatten 2021 utgörs enbart av lotteriskatten som genererats år 2020. Lotteriskatten som genereras 2021 och 2022 ingår i skatteavräkningsbeloppen för respektive år.

- Nytt finansieringssystem fr.o.m. 2021. Övergångsperiod skapar en puckeleffekt på totalt cirka 32 miljoner euro som härrör från 2019 respektive 2020.
- Utfallet för skatteår 2021 något lägre än i höstens bedömning (ca. 2 meur skillnad).
- Skatteavräkningen för skatteår 2022 och 2023 har justerats upp från höstens bedömning.
- Både avräkningen och skatteavräkningen väntas öka från 2022-2024.

Tack för visat intresse!

www.asub.ax

